

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради школи

Протокол № _ від _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Вільнотерешківської

гімназії ім.І.М.Волочая

_____Наталія МАРЧЕНКО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Вільнотерешківської гімназії
імені Івана Михайловича Волочая
на *2025/2026* навчальний рік

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № _____ від _____

ЗМІСТ

1. Призначення гімназії та засіб його реалізації	3
2. Загальні положення	5
3. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньої програмою...	6
4. Модель випускника гімназії	8
5. Загальний обсяг навчального навантаження	9
6. Навчальні плани	10
7. Навчальні (модельні навчальні) програми	16
8. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій.....	28
9. Опис інструментарію оцінювання	33
Додаток 1.....	52
Додаток 2.....	53

1. Призначення гімназії та засіб його реалізації

Метою Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая, яка забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти, є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

У відповідності до чинного законодавства Вільнотерешківська гімназія здійснює освітній процес за рівнями загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети, а тим самим і призначення гімназії, забезпечується через формування, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та

ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослі дження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

2. Загальні положення

Освітня програма Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая (далі – Освітня програма) розроблена:

- для I ступеня (1-2 класи, початкова освіта) – відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22;
- для I ступеня (3-4 класи, початкова освіта) – відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22;
- для II ступеня (5-6 класи, адаптаційний цикл базової середньої освіти) – відповідно до Закону України «Про освіту», на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024р. №1120);
- для II ступеня (7-8 класи, цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) – відповідно до Закону України «Про освіту», на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024р. №1120);

- для II ступеня (9 клас, базова середня освіта) – на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання для здобуття початкової освіти та базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, гуртків зокрема їх інтеграції;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм.

Освітня програма включає:

- навчальні плани для кожного рівня (циклу) здобуття повної загальної середньої освіти;
- перелік навчальних (модельних навчальних) програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

3. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньої програмою

3.1. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

3.2. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 №1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової та базової середньої освіти за інших умов.

4. Модель випускника гімназії

Випускник Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича
Волочая – це особистість, патріот та інноватор.

- Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша є не винятком. Стоячи на порозі великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в XXI століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

5. Загальний обсяг навчального навантаження

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість

забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-2-х класів гімназії складає 48 навчальних годин на тиждень (1610 годин/навчальний рік): для 1 класу – 22 годин/тиждень (770 годин/навчальний рік), для 2 класу – 24 годин/тиждень (840 годин/навчальний рік).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів гімназії складає 52 навчальні години на тиждень (1820 годин/навчальний рік): для 3 класу – 25 годин/тиждень (875 годин/навчальний рік), для 4 класу – 26 годин/тиждень та + 1 година гурткової роботи (910 годин/навчальний рік + 35 годин/навчальний рік).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая **I ступеня.**

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти (5-6 класах) складає 2100 годин/навчальний рік: для 5 класу – 1015 годин/навчальний рік, для 6 класу – 1085 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження у циклі базового предметного навчання базової середньої освіти (7-8 класи) складає 2467,5 годин/навчальний рік: для 7 класу – 1225 годин/навчальний рік, для 8 класу – 1242,5 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9 класу складає 1190 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая **II ступеня.**

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету, визначеної типовими навчальними планами, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

6. Навчальні плани

Навчальний план *I ступеня (1-2 класи)*
Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		1 кл.	2 кл.
		год/тижд. год/навч.рік	год/тижд. год/навч.рік
Мовно-літературна	Навчання грамоти (інтегрований курс)	7 /245	-
	Українська мова	-	3,5 /122,5
	Читання	-	3,5 /122,5
Іншомовна	Англійська мова	2 / 70	3 / 105
Математична	Математика	4 / 140	4 / 140
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ (інтегрований курс)	3 / 105	3 / 105
Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1 / 35	1 / 35
Інформатична	Інформатика	-	1 / 35
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2 / 70	2 / 70
Фізкультурна	Фізична культура	3 / 105	3 / 105

Навчальний план *I ступеня (3-4 класи)*
Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	<i>Інваріантний складник</i>	
		3 кл.	4 кл.
		год/тижд. <i>год/навч.рік</i>	год/тижд. <i>год/навч.рік</i>
Мовно-літературна	Українська мова	3,5 <i>/122,5</i>	3,5+0,5 <i>/140</i>
	Літературне читання	3,5 <i>/122,5</i>	3,5+0,5 <i>/140</i>
Іншомовна	Англійська мова	3 /105	3 /105
Математична	Математика	5 /175	5 /175
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ (інтегрований курс)	3 /105	3 /105
Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1 / 35	1 / 35
Інформатична	Інформатика	1 / 35	1 / 35
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	2 / 70	2 / 70
Фізкультурна	Фізична культура	3 /105	3 /105
	Усього	25 <i>/ 875</i>	25+1 <i>/ 910</i>
<i>Варіативний складник</i>			

	Додаткові години		1 / 35
	Загальнорічна кількість навчальних годин	25 / 875	26 / 910
	Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	22 / 770	23 / 805
	Гурток		1 / 35

Навчальний план початкової освіти зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем.

Введено додатковий час з варіативної складової:

- з метою формування у здобувачів освіти розвитку звязного мовлення, покращення читацьких навичків введено літературне читання та українська мова –1 година на тиждень.

Навчальний план *II ступеня* (5-6 класи, адаптаційний цикл)

Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		5 клас	6 клас
		год/тижд. год/навч.рік	год/тижд. год/навч.рік
Мовно-літературна на Іншомовна	Українська мова	4 / 140	4 / 140
	Українська література	1,5+0,5 / 70	1,5+0,5 / 70
	Зарубіжна література	1+1 / 70	1+1 / 70
	Англійська мова	3,5/ 122,5	3,5/ 122,5
Математична	Математика	4+1 / 175	4+1 / 175
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5+0,5 / 70	1+1 / 70
	Географія	-	1+1 / 70
Соціальна і здоров'язбере- жувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1 / 35	1 / 35
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	1+1 / 70	1,5+0,5 / 70
Інформатична	Інформатика	1+0,5 / 52,5	1+0,5 / 52,5
Технологічна	Технології	1+1 / 70	1+1 / 70
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1 / 35	1 / 35

Фізична культура	Фізична культура	3 / 105	3 / 105
	Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	5,5 / 192,5	6,5 / 227,5
	Гранично допустиме навчальне навантаження	28 / 980	31 / 1085
	Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	26+3 / 1015	28+3 / 1085

**Навчальний план II ступеня
(7-8 класи, цикл базового предметного навчання)
Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая**

Освітні галузі	Навчальні предмети	7 клас	8 клас
		год/тижд. год/навч.рік	год/тижд. год/навч.рік
Мовно-літературна Іншомовна	Українська мова	3+1 / 140	3 / 105
	Українська література	1,5+0,5 / 70	1+1 / 70
	Зарубіжна література	1+1 / 70	1+1 / 70
	Англійська мова	3,5 / 122,5	3+0,5 / 122,5
Математична	Алгебра	2,5+0,5 / 105	2,5+0,5 / 105
	Геометрія	1,5+0,5 / 70	1,5+0,5 / 70
Природнича	Біологія	2+0,5 / 87,5	2+0,5 / 87,5
	Географія	2 / 70	2 / 70
	Фізика	2 / 70	2 / 70
	Хімія	1 / 35	2 / 70
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1 / 35	1 / 35

	Підприємництво та фінансова грамотність	-	0,5 / 17,5
Громадянська та історична	Історія України	0,5+0,5 / 35	1 / 35
	Всесвітня історія	0,5+0,5 / 35	0,5 / 17,5
	Громадянська освіта		0,5 / 17,5
Інформатична	Інформатика	1+1 / 70	1,5+0,5 / 70
Технологічна	Технології	1+1 / 70	1+1 / 70
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1 / 35	1 / 35
Фізична культура	Фізична культура	3 / 105	3 / 105
	Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	7 / 245	5,5 / 192,5
	Гранично допустиме навчальне навантаження	32 / 1120	33 / 1155
	Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	32+3 / 1225	32,5+3 / 1242,5

Навчальний план II ступеня (9 клас)
Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріантна частина
Мови і література	Українська мова	2
	Українська література	2
	Англійська мова	3
	Зарубіжна література	2
	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Естетична культура	Мистецтво	1
	Алгебра	2
	Геометрія	2
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1

	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Всього		33
	<i>Варіативна</i>	<i>1</i>
	Фінансова грамотність	1
Гранично допустиме навантаження		33/1155
Сумарне навантаження		34/1190

Навчальний план базової середньої освіти зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем.

Введено додатковий час з варіативної складової:

- з метою формування у здобувачів освіти ініціативності та підприємливості введено фінансову грамотність –1 година на тиждень.

7. Навчальні (модельні навчальні) програми

Інваріантна складова

І ступінь

1. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі першого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 1-2 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22.

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>

2. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі другого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 3-4 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22.

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf>

II ступінь

1. Модельні навчальні програми, які використовують педагоги та педагогині Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая Піщанської сільської ради були розроблені окремо для кожного циклу, а саме – для 5-6 класів – адаптаційного циклу та для 7-8 класів – циклу базового предметного навчання. Модельні навчальні програми для 5-6 та для 7-8 класів обрано з Додатку 5 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120.

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2024/09.08.2024/typova-osvitnya-prohrama-dlya-5-9-klasiv-zzso-1120-vid-09082024.pdf>

Назва навчального предмета	Клас	Назва модельної програми	Автор чи авторський колектив	Покликання на документ
Українська мова	5-6	«Українська мова. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	

	7-8	«Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.)	
Українська література	5-6	«Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.	
	7-8	«Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмутьська І. В.)	
Зарубіжна література	5-8	«Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудницька Н.П., Турянниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.	
Англійська мова	5-8	«Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.	

Математика	5-6	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Скворцова С.О., Тарасенкова Н.А.	
Алгебра	7-8	«Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.	
Геометрія	7-8	«Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.	
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	5-6	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	
Географія	6-8	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горвий О.В.	

Біологія	7-8	«Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.	
Фізика	7-8	«Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.)	
Хімія	7-8	«Хімія 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Григорович О.В.	
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5-6	««Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.	
	7-8	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л	
Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	5-6	«Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І.Я.	

Історія України	7-8	«Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.	
Всесвітня історія	7-8	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Щупак І. Я., Посулько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.	
Інформатика	5-6	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	
	7-8	«Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Завадський І.О., Коршунова О.В., Твердохліб І.А.	
Технології	5-6	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	
	7-8	«Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.	

Інтегрований курс «Мистецтво»	5-6	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	
	7-8	«Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М.	
Фізична культура	5-8	«Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.	

2. Навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, рекомендовані для використання в освітньому процесі для 9 класу обрано з переліку наведеного у додатку 18 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 та затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407.

Предмет	Назва програми	Клас	Гриф	Покликання на документ
Українська Мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Українська Література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Іноземна мова (англійська)	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова Німецька мова Французька мова Іспанська мова	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія 5-9»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Всесвітня історія. 7-9 класи	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Основи правознавства	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О. Муза О.В., Євтушенко Р.І., Сутковий В.Л., Зорнік Т.Є., Лоха Л.О., Силенко В.В.)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Образотворче мистецтво(7) Музичне мистецтво(7) Мистецтво (8-9)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Математика Алгебра (7-9) Геометрія (7-9)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Хімія	Хімія 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Трудове Навчання	Трудове навчання. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804	

Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 07.09.2017 № 804	
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (авт. М. В. Тимчик, Є. Ю. Алексеїчук, В. В. Деревянко, Т. А. Дмитрієва, Е. А. Єрмоєнко, І. Р. Захарчук, О. М. Лакіза, В. О. Сілкова)	9	Наказ МОН від 23.10.2017 № 1407	

8. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри

тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору

матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Перехід на дистанційне навчання, зумовлений пандемією, став неочікуваним та доволі серйозним випробуванням для всіх учасників освітнього процесу – освітян, вчителів, учнів та їхніх батьків.

Після тимчасової розгубленості всім довелось прийняти цей виклик та швидко адаптуватись до нових реалій, але питання розвитку дистанційної освіти набуло неабиякої актуальності.

Дистанційний формат передбачає наявність всіх притаманних очному навчанню атрибутів, таких як групові дискусії, колективне обговорення пройденого матеріалу, живе спілкування тощо.

Для забезпечення повноцінного освітнього навчального процесу на відстані, окрім технічного інструментарію, вчителю необхідно володіти низкою

професійних та особистих компетентностей, які дозволять зацікавити, організувати учнів на початковому етапі та втримати їхню увагу аж до завершального.

Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, комунікувати з учнями на відстані, надихати та мотивувати їх до навчання, допомагати батькам – це ті навички, якими тепер на додаток мають володіти наші вчителі.

Головна мета гімназії зараз — виховувати навички, такі як вміння працювати в команді, спілкуватися, ставити мету та досягати її. Усе це можливо опанувати тільки у співпраці з іншими учнями та дорослими.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);

• принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з

цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Сьогодні у професійній освіті існує і використовується безліч педагогічних технологій, які однак чітко не формалізуються, використовуються без належного розуміння цілей їх використання, переваг і недоліків. Педагогічні технології - система способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення завдань виховання, навчання і розвитку особистості вихованця, а сама діяльність представлена процедурно, тобто як певна система дій.

Ознаки педагогічної технології:

- *змістовність* - наявність педагогічної концепції, що має технологічну реалізацію у вигляді педагогічної моделі, алгоритму, правила;
- *керованість і ефективність* - гарантоване досягнення результату;
- *економічність* - оптимізація праці вчителя;
- *відтворюваність* - можливість відтворення в широких масштабах без втрати результативності;

- *Коректована* - можливість використання в процесі викладання зворотного зв'язку у вигляді контролю, рефлексії, тренінгів.

Розглядаючи володіння вчителем педагогічною технологією як одна з умов оптимальності та продуктивності його педагогічної діяльності, зміст педагогічної технології можна представити як сукупність педагогічних умінь і прийомів реалізації педагогічного впливу і взаємодії:

- постановка мети взаємодії;
- аналіз сформованої ситуації і формулювання педагогічних завдань;
- здійснення цілеспрямованого впливу на особистість дитини та взаємодії з нею і управління навчально-виховним процесом;
- передача досвіду мовними (вербальними) і невербальними способами;
- організація життєдіяльності дітей та виховного простору;
- пред'явлення педагогічних вимог;
- оцінка вихованця та се позитивне підкріплення;
- дозвіл виникаючих конфліктів;
- вміння керувати своєю поведінкою і реакціями.

Педагогічні працівники Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая активно використовують у своїй діяльності різні педагогічні технології, що є важливою складовою формування в учнів ключових компетентностей.

9. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на **ключові компетентності і наскрізні вміння** та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державними стандартами відповідного ступеня.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку,

		<p>аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p>

		Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p>

		<p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети та інтегровані курси — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів, інтегрованих курсів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: **поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.**

Річне оцінювання здобувачів освіти 5 класу здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі наприкінці навчального року. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів 5 класу здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами, тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

У рамках академічної свободи педагога та педагогині Зорянського ліцею здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

● **Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 1-4 класів**

Оцінювання в початковій школі це процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Характерною ознакою оцінювання є рівноправна взаємодія учасників освітнього процесу, спрямована на формування суб'єктної позиції учня/учениці через активне залучення його/її до самооцінювання/взаємооцінювання і прийняття рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Відповідно до *Закону України "Про загальну середню освіту"* оцінювання ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є **формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна**. Відповідно до мети оцінювання пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції оцінювання.

Реалізацію формувальної функції оцінювання забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до **пункту 22 статті 1 Закону України "Про освіту"** результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Відповідно до **пункту 28 Державного стандарту початкової освіти** отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формульованого оцінювання**, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового оцінювання**, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття / системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти. За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, визначено оцінку як показник досягнень навчально-пізнавальної діяльності учня/учениці.

На заміну традиційній узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета вивчення / інтегрованого курсу використовується вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення називається також рівень результату навчання.

Оцінювальне судження називається вербальною оцінкою, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - рівневою оцінкою.

Вербальну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Процес навчання та його результати характеризують доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: **"початковий" (П), "середній" (С), "достатній" (Д), "високий (В)".**

Рівнева оцінка допомагає учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень. Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражається **вербальною оцінкою**.

Об'єктивні результати навчання учня/учениці виражаються:

- у 1-2 класах - вербальною оцінкою (сформовано – «V», формується – «»);
- у 3-4 класі – рівневою оцінкою (В,Д,С,П) (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату навчання) на підставі рішення педагогічної ради.

Формулювання оцінювальних суджень та визначення рівня результату навчання здійснюється на основі **Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (Додаток 1 до наказу МОН від 13.01.2021 року №813).**

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання відбувається під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у **Свідоцтвах досягнень учня/учениці**.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Формувальне оцінювання спрямоване на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем/ученицею програмовим матеріалом та запобігання утруднень на подальших етапах навчання. Задля цього учитель здійснює постійне спостереження за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівня сформованості у нього певних навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяє формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок учіння. За потреби коригує навчальний поступ учня/учениці.

Формувальне оцінювання здійснюється в психологічно комфортних умовах, що передбачають рівноправний діалог між учнем/ученицею та

вчителем. Оцінювальну діяльність, зазвичай, розпочинається із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершується оцінюванням результату учителем.

Результати формувального оцінювання виражається вербальною оцінкою учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Також слід врахувати, що оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час самооцінювання і взаємооцінювання.

В оцінювальному судженні розкривають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог. Оцінювальне судження, зазвичай, виражає не лише емоційне сприйняття результату роботи учня, його прогресу (типу "Молодець!", "Чудово!"), а розкриває суть досягнутого учнем результату відповідно до конкретних очікувань (типу "Іменники в тексті визначено правильно, однак перевір написання слів у рядку...", "Дякую за старанність, хід розв'язування задачі обрано правильно, повтори способи обчислень за № 102 на с. 34" тощо). НЕ допускаються формулювання оцінювальних суджень, що принижують гідність дитини.

З метою побудови освітнього процесу з урахуванням даних про навчальний поступ учнів учитель перевіряє кожен письмову роботу учня як у робочих зошитах, так і в навчальних посібниках з друкованою основою, якщо такі використовуються в освітньому процесі.

Під час перевірки письмових робіт враховуються індивідуальні особливості учнів з особливими освітніми потребами, їх готовність до самоперевірки та диференційовано виправляються виявлені у роботах учнів помилки. До прикладу, позначити на полі рядок зі словом / числовим значенням тощо, де допущено помилку; підкреслити букву/число тощо, що є помилковим; перекреслити неправильний запис і надписати правильний варіант тощо. У такий спосіб учитель має можливість підготувати учнів до осмисленого сприйняття перевірених робіт і спрямовує їх роботу на коригування досягнутих результатів. Результати виконання письмових завдань учнями вчитель враховує під час підготовки до наступного уроку/заняття, передбачати диференційовану, індивідуальну роботу щодо подолання виявлених в учнів утруднень та попередження можливих утруднень, що можуть бути наслідком виявлених.

Під час перевірки письмових робіт учнів учитель пропонує учням дотримуватися культури записів виконаних завдань. З метою формування навички письма, за потреби, подає зразок правильного написання цифри, букви, з'єднань букв у 1 класі у вільних рядках, у 2-4 класах - на полях сторінки зошита.

Учитель разом з учнями може обрати позначення самооцінки учня, оцінки вчителя для фіксації перевірених робіт. Окрім позначень важливими для організації подальшої роботи є записи оцінювальних суджень щодо виконання письмової роботи. Вчитель формує в учнів уміння опрацьовувати перевірені роботи за позначками вчителя, визначати місця утруднень, виправляти помилки і в подальшому їх уникати. З цією метою за результатами перевірки на наступних після неї уроках учитель організовує індивідуальну/диференційовану роботу (у 1-2 класах колективну/групову за типовими помилками/утрудненнями; у 3-4 класах - пріоритетно індивідуальну самостійну роботу).

Інформацію щодо сформованості певних результатів навчання учня/учениці та процесу їх досягнення, які учень/учениця виявляє під час виконання усних завдань, практичних робіт тощо, рекомендації щодо їх покращення учитель фіксує на носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо). Оцінювальні судження, записані у робочих зошитах, не дублюються на інших носіях зворотного зв'язку з батьками.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом) / кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться **тематичні діагностувальні роботи**.

Тематичні діагностувальні роботи містять тифлофіковані завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову

геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався.

З інтегрованих курсів, змістове наповнення яких охоплює природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі, тематичні діагностувальні роботи містять тестові завдання закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, практичні роботи з картами, приладами, моделями, а також графічні роботи, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо. Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як "Технологічна", "Інформатична", "Мистецька" і "Фізкультурна", а також з курсів за вибором, не проводять.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, і повідомляється учням та їхнім батькам. Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

У Класному журналі результат оцінювання тематичної діагностувальної роботи фіксується із зазначенням обраного типу вираження оціночних суджень:

- у 1-2 класах - вербальною оцінкою (сформовано – «V», формується – «
«)
- у 3-4 класі – рівневою оцінкою (В,Д,С,П) (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату навчання).

На лівій сторінці класного журналу, після дати зазначається вид перевірки та фіксується оцінка (вербальна – 1-3 класи, рівнева – 4 клас). У зошиті для діагностувальних робіт записується оцінювальне судження з орієнтирами щодо подальшої роботи учня.

Таблиця 2 - Система тематичних діагностувальних робіт у 1-4 класах

Клас/ Види діагностувальних робіт	1	2	3	4
Читання/літературне читання				
Аудіювання	-	2	2	2
Читання вголос	1	2	2	2
Читання мовчки	-	-	2	2
Читання напам'ять	-	6	7	8
Робота з літературним твором/медіатекстом	-	1	1	1
Читання напам'ять прозових творів	-	-	1	1
Усний переказ	-	1	1	1
Навчання грамоти/українська мова				
Діалог (усно/письмово)	-	1	1	1
Письмовий переказ	-	-	1	1
Усний твір	-	1	1	1
Письмовий твір	-	-	-	1
Списування	1	2	2	2
Диктант	-	3	3	3
Робота з мовними одиницями	-	4	3	3
Математика				
Комбінована	1	7	7	7
З перевірки сформованості навичок усних обчислень	-	1	1	1
Інтегрований курс «Я досліджую світ»				
Комбінована	-	7	7	7
Іноземна (англійська мова)				
Сприймання на слух (аудіювання)	1	2	2	2
Читання з розумінням	-	2	2	2
Говоріння	-	2	2	2
Письмо	1	2	2	2

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти, з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є:

- результати виконання тематичних діагностувальних робіт;
- записи оцінювальних суджень про результати навчання;

- спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як *"Технологічна", "Інформатична", "Мистецька" і "Фізкультурна"* здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Підсумкову (річну) оцінку фіксують у **класному журналі і Свідоцтвах досягнень учнів**. У свідоцтві досягнень учня пропонуємо надається розгорнута характеристика результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року.

У 1 класі домашні завдання, як правило, не задаються та не фіксуються у класному журналі. У 2 класі домашні завдання не є обов'язковими, проте у разі надання (пошуково-дослідницькі та творчі завдання) фіксуються у класному журналі у графі «Завдання додому». У 3-4 класах домашні завдання, у разі їх надання, обов'язково фіксуються у класному журналі. На вихідні, святкові та канікулярні дні домашнє завдання не задається і відповідно не фіксується у класному журналі.

● **Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-8 класів**

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів та здобувачок освіти 5-8 класів Зорянського ліцею відбувається відповідно **до пункту 8 статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 та з урахуванням рекомендацій, затверджених **наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024р. №1093**.

Об'єктами оцінювання є **результати навчання учнів**.

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);

констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів

навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);
коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);
орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);
мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);
розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);
прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);
виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

Критерії оцінювання розробляє кожен вчитель на основі загальних критеріїв оцінювання (*додаток 1 та додаток 2 до наказу МОН України*

України від 02.08.2024р. №1093) та відображає в навчальній програмі відповідного навчального предмету.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий) і дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета /інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

усного опитування (індивідуальне, групове тощо);

спостереження;

аналіз портфоліо;

письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проект; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

самооцінювання, взаємооцінювання;

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета /інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог. Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням

можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових /електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Формувальне оцінювання - інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає ж процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня/учениці тощо).

Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати).

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється *тематичне оцінювання*. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Метою **підсумкового оцінювання** є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними б результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють *періодично*. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька встановлює самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання. Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;

2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють

на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка **не обов'язково** є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Свідоцтво досягнень складається з двох частин і передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми закладу освіти.

● **Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 9 класу**

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 9 класу здійснюється за 12-бальною шкалою з усіх предметів *річного навчального плану* відповідно до Критеріїв оцінювання та до Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти з урахування індивідуальних психофізичних особливостей і можливостей учнів з порушенням зору. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення

теми. При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка *не обов'язково* є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки враховуються: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу. Письмовий облік оцінювання результатів навчання протягом навчального року та фактичне виконання навчальних програм відображається в електронних класних журналах в системі шкільного менеджменту Нові знання. Оцінки за ведення зошитів не враховуються при виставленні тематичної.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання відбувається під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів у щоденниках та робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з учнями та батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у Табелі успішності досягнень учня/учениці 9 класу

Додаток 1

Структура 2025/2026 навчального року ***Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая***

1. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладах загальної середньої освіти організовується в межах навчального року, що розпочинається у *День знань - 1 вересня*, триває *не менше 175 навчальних днів*.

I семестр: 01.09.2025 – 26.12.2025 (80 навчальний день)

II семестр: 12.01.2026 – 29.05.2026 (95 навчальних дні)

Канікули

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» тривалість канікул у закладах освіти протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

Осінні: 27.10.2025 – 02.11.2025 (9 днів)

Зимові: 27.12.2025 – 11.01.2026 (16 днів)

Весняні: 23.03.2026 – 29.03.2026 (9 днів)

Навчальні екскурсії та навчальна практика здійснюватимуться для учнів відповідно до «Методичних рекомендацій щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» (Лист МОН України №1/9-61 від 06.02.2008) протягом начального року.

Додаток 2

РЕЖИМ РОБОТИ

Вільнотерешківської гімназії імені Івана Михайловича Волочая на 2025/2026 навчальний рік

Заклад освіти працює за п'ятиденним робочим тижнем.

Навчання учнів проводиться в одну зміну за очною формою навчання, в разі повітряної тривоги до 10.00 год ранку навчальний заклад переходить на дистанційну форму навчання.

Початок занять о 08 год.30 хв.

Всі позаурочні заходи закінчуються не пізніше 16.00 год.

Гурткова робота за окремим графіком.

Тривалість уроків:

- у 1 класі – 35 хвилин;
- у 2-4 класах – 40 хвилин;
- у 5-9 класах - 40 хвилин.

Тривалість перерв -

1 клас:

2-4 класи:

5-9 класи:

1 перерва 15 хв.
2 перерва 25 хв.
3 перерва 25 хв.
4 перерва 15 хв.

1 перерва 10 хв.
2 перерва 20 хв.
3 перерва 20 хв.
4 перерва 10 хв.
5 перерва 10 хв.

1 перерва 10 хв.
2 перерва 20 хв.
3 перерва 20 хв.
4 перерва 10 хв.
5 перерва 10 хв.
6 перерва 10 хв.

На кожному уроці у початковій школі через 15 хв., а у 5-9 класах один раз на урок проводяться фізкультхвилинки.

Початкова школа(1-4 класи)	
1 клас	2-4 класи
8.15 – 8.30 ранкові зустрічі	
1 урок – 8.30 – 9.05	1 урок – 8.30 – 9.10
2 урок – 9.20 – 9.55	2 урок – 9.20 – 10.00
3 урок – 10.20 – 10.55	3 урок – 10.20 – 11.00
4 урок – 11.20 – 11.55	4 урок – 11.20 - 12.00
5 урок – 12.10 – 12.40	5 урок – 12.10 – 12.50
	6 урок – 13.00 – 13.40
Середня школа школа (5-9 класи)	
1 урок – 8.30 – 9.10	
2 урок – 9.20 – 10.00	
3 урок – 10.20 – 11.00	
4 урок – 11.20 - 12.00	
5 урок – 12.10 – 12.50	
6 урок – 13.00 – 13.40	
7 урок – 13.50 – 14.30	

В освітній програмі
Вільнотерещківської гімназії
ім.І.М.Волочая на 2025/2026 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
та скріплено печаткою
49 (сорок девять) сторінок
Директор гімназії
_____ Наталія МАРЧЕНКО